Opettajuus uuden edessä

3.10.2017

Ammattikorkeakouluopettajien odotetaan voivan omaksua sekä perinteisen asiantuntijuuteen perustuvan opettajaidentiteetin että ammattikorkeakoululle tunnusomaisen työelämän tutkijan ja kehittäjän identiteetin. Digitalisaatio on nostanut rinnalle myös vaatimukset uusien pedagogisten välineiden ja uuden pedagogisen ajattelutavan hankkimisesta. Opettajan työn kaikki osatekijät ovat voimakkaan muutoksen kohteena.

Opettajuuden muutos ei silti ole passiivista. Opettaja on myös muutoksen keskeinen tekijä. Kun yhä enemmän tunnustetaan sekä opiskelijoiden että opettajan kehittyminen elinikäisinä oppijoina, tiedon tuottajina ja arvioijina sekä vuorovaikuttajina, korostuu opettajien pedagogisen osaamisen merkitys.

Tieto- ja viestintätekniikan sovellusten käyttötaito alkaa olla lukutaitoa vastaava kansalaistaito. Opettajien on osattava ottaa työssään huomioon, että tekoäly ja robotiikka tulevat olemaan kaikkien alojen arkipäivää muuntaen tulevaisuuden ammattirakennetta. Pedagogisesti ajanmukaisen opetuksen suunnittelu ja toteuttaminen edellyttävät, että opettaja on motivoitunut kehittämään tulevaisuuden työn osaamisen kannalta välttämättömiä pedagogisia menetelmiä. Digitalisoituva oppiminen vaatii rinnalleen verkkopedagogian taitajia. Opettajan tulee hallita riittävästi sähköisiä ohjaustyökaluja ja keskeiset oppimisalustat sisältöineen. Lisäksi on löydettävä itselle soveltuvat mobiilisovellukset ja julkaisukanavat tallenteille ja reaaliaikaiselle keskustelulle.

Korkeakouluihin tulevat opiskelijat ovat aivan lähivuosina diginatiiveja, jotka mahdollisesti hallitsevat verkon välineet opettajiaan paremmin. Helposti saatavilla olevaa tietoa on kuitenkin pystyttävä myös arvioimaan ja arvottamaan. Oppiminen ja ohjaaminen kuuluvat pedagogisesti yhteen; digitaalisuus ei itsessään vähennä opiskelijan ohjauksen tarvetta. Jos oppiminen tapahtuu verkossa, pedagogisen jäsentelyn ohella on tärkeää, että varmistutaan oppijan ymmärtämisestä ja että oppija saa palautteen osaamisestaan.

Myös korkeakoulun merkitys uraohjauksen antajana korostuu. Digitalisoituvassa maailmassa opiskelija tarvitsee tukea löytääkseen itselleen sopivan paikan ja omaksuakseen keinot varmistaa jatkossakin mielekäs rooli monimuotoistuvassa työelämässä.

Opettajien puolestaan on entistä aktiivisemmin etsittävä itselleen mielekäs tapa olla opettaja. Uusia digitaalisia työvälineitä haastavampaa voi olla uudenlaisen ohjausta ja vuorovaikutusta korostavan identiteetin ja oppimisen valmentajan roolin omaksuminen.

Teksti:

Tuija Vasikkaniemi
SeAMK